

تدریس حروف الفبای فارسی در کلاس اوّل

در روش تدریس فعلی ابتدا کلمه هایی که در آن ها حروف مورد نظر به کار رفته به دانش آموز نشان داده می شود و بعد خود دانش آموز به طور فعال، نشانه ی مورد نظر را در کلمه پیدا کرده و به او آموزش داده خواهد شد. به طور مثال برای تدریس نشانه ی "آ ا" این جمله ها آمده است و نشانه ی مورد نظر با رنگ دیگر نوشته شده است. آب آبی دریا آبی ..... نشانه ی مورد نظر ما به شکل هایی که در زبان فارسی وجود دارد در کلمه ها آمده است و بچه ها باید با تلفظ و تکرار کلمه و راهنمایی آموزگار آن ها را پیدا کرده و بدانند صدای "آ" چند شکل دارد.

1- قبل از شروع تدریس، شکل هایی که مربوط به این نشانه است را به صورت پازل آماده کنید.

2- حتماً بچه ها را به صورت گروهی تقسیم بندی کنید که در کلاس اوّل هر چه تعدادشان کم تر باشد، مثلاً دو یا سه نفری، بهتر است.

3- پازل ها را بین بچه ها تقسیم کنید و آن ها را راهنمایی کنید تا بتوانند شکل مورد نظر را آماده کنند.

4- حالا از آن ها بخواهید در مورد شکلی که به دست آورده اند با یکدیگر مشورت کنند.

5- يك نفر از هر گروه گفته هایی که بین اعضای هر گروه ردّ و بدل شده را برای بچه های دیگر کلاس بازگو نماید.

6- کلمات کلیدی را به خاطر بسپارید و سعی کنید که این کلمات حتماً توسط بچه ها گفته شود. مثلاً: " بگو عزیزم، در شکل چه چیزهایی به رنگ آبی می بینی؟ " جواب خواهد داد: " دریا و ... "

7- هم پایان و هم آغاز بودن يك جفت کلمه را در نگاره ها با بچه ها تمرین کرده اید و الآن می توانید در این مورد هم از آن ها سؤال کنید که چه کلماتی شنیدید که هم پایان و هم آغاز هستند. مثل بابا و دریا که هم پایان هستند و روی صدای آخر تأکید نمایید ویا آب و آبی هم آغاز هستند و روی صدای اول تأکید نمایید. تفاوت نگاره ها با نشان ها در این است که شما باید به هنگام تأکید صدای مورد نظر به شکل آن هم اشاره کنید.

8- اصلاً لذّت اکتشاف را از کودکان نگیرید. فوراً اشاره نکنید که "آ" دو شکل دارد و بعد آن را معرفی کنید. بلکه با نشان دادن کارت تصاویر و معرفی شکل مورد نظر، آن ها را به این موضوع متمرکز نمایید که ببینند، نشانه ی مورد نظر به چه اشکالی نوشته شده است. مثال:

- " بچه ها ! به کلمه ی " آب " توجه کنید و بگویید در اوّل این کلمه چه صدایی را بیان می کنید؟ "

جواب : " آ " ....

- خوب ! خوب به شکل صدای اوّل نگاه کنید و شکلش را به خاطر بسپارید.

- حالا به من بگویید در کلمه ی دریا در آخر آن چه صدایی را بیان می کنید؟

- صدای " ا " ...

- ببینید در این جا صدای " آ " به چه شکلی آمده است ؟ وقتی در اوّل کلمه آمده يك شکل دارد و وقتی در آخر و وسط کلمه آمده شکلی دیگر دارد . می توانید به من بگویید شما در کلمه ها صدای " آ " را به چند شکل دیدید؟

- بچه ها خودشان با دقت و جست و جو جواب خواهند داد: به دو شکل ... اگر در دفعه های اوّل موفق نشدید ، باز هم جواب را خودتان نگوئید با راهنمایی کردن بچه ها سعی کنید خودشان به جواب برسند.

حالا نوبت شماست که این دو شکل را پای تابلو نوشته و با زبان کودکانه و شعرآن ها را به بچه ها معرفی کنید ..... آ آ چند شکل داره ؟ - دو شکل داره ، دو شکل داره . با اشاره به " آ " اوّل ..... - به این میگن " آ " اوّل ... کجا میاد ؟ اوّل میاد همیشه به غیر از این نمیشه ، تو جدول الفبا هر کی به جای خویشه و الی آخر.

9- حتماً کتاب بنویسیم در کلاس و حضور خودتان توسط بچه ها انجام شود. به نحوه ی نوشتن بچه ها دقت کنید و اشکالاتش را به آن ها بگویید. وقتی تمرین بنویسیم در خانه انجام می شود شما به اشتباهات دانش آموز پی نخواهید برد.

10- وقتی می بینید که بچه ها چه قدر تشنه ی آموختن هستند و چگونه توانستید، ابتدای خواندن و نوشتن را به آن ها بیاموزید، اصلاً خسته نخواهید بود و از آموختن لذت خواهید برد.

نام گذاری شکل نشانه ها

مصوت ها دو شکلی یعنی:

اَ اُ آ او و

اول و غیر اول

مصوت های چهار شکلی:

إِ إِ هِ هِ

إِ اول هِ غیر اول

ه چسبان آخر یا آخر چسبان

ه تنهای آخر یا آخر تنها

إِ ای ی ای

ای اول ی وسط

ی آخر ای آخر مستقل یا تنها

صامت های دو شکلی

غیر آخر آخر

ب ب ، پ پ ، ت ت ، ث ث

ح ح ، خ خ ، س س ، ش ش ،

ص ص ، ض ض ، ف ف ، ق ق ،

ک ک ، گ گ ، ل ل ، م م ، ن ن ، ی ی

مثلا: ب غیر آخر ب آخر

